

Lenka Gložančev

DIDAKTIN INTERVJU PROF. DR. IGOR SAKSIDA

Prof. dr. Igorja Saksido, predavatelja in rednega profesorja za slovensko književnost na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani in na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem, poznamo kot uglednega literarnega zgodovinarja, ki je po študiju slovenistike in primerjalne književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani v središče svojega nadaljnjega raziskovalno-pedagoškega dela postavil slovensko mladinsko književnost in didaktiko pouka književnosti (takšno izhodišče je izpostavil že v devetdesetih letih v svojem magistrskem delu *Komunikacijski modeli v slovenski mladinski poeziji* in tudi doktorskem delu *Umeščenost mladinske dramatike v slovensko književnost*). Poznamo ga kot avtorja in soavtorja številnih znanstvenih člankov, več monografij in učbenikov, beril, še posebej za osnovno šolo, kot angažiranega in zavzetega humanističnega pedagoškega (so)oblikovalca, ki v svojem literarno-pedagoškem raziskovanju in snovanju klasična, uveljavljena spoznanja učinkovito povezuje s sodobnimi teoretskimi izhodišči in tudi s sodobnimi umetnostnimi praksami, ki sledijo današnjemu družbeno-duhovnemu stanju in našemu bivanju v njem. Poznamo ga kot enega najvidnejših osebnosti v slovenski književni didaktiki, raziskovalca in profesorja, ki zaznava probleme, njihove različne jakosti in preplet, in se pred njimi nikoli udobno ali resignirano, malodušno ne umakne, pač pa z iskanjem in uveljavljanjem novih strategij najde pot k novemu, polnemu doživetju književnosti in življenja, in tako vedno sveže pristopa k osebnosti in družbeni vzgoji mladine, širokemu krogu pedagogov, učiteljev slovenščine pa raziskovalno učinkovito odkriva strategije za njihovo pot, po kateri lahko prenašajo sporočila književnosti do učencev in dijakov in jim tako omogočajo doseganje literarno-umetnostnega doživetja in občutenja ob književnih besedilih, kar je njihovo veliko osebnostno in seveda tudi družbeno pedagoško poslanstvo.

Če se ozremo le na statistično preverljive podatke: baza Cobiss pri imenu dr. Igorja Saksida navaja kar 1296 bibliografskih enot. Naj tu pripišemo, da odsev njegove dejavnosti nosi tudi marsikateri članek v naši reviji Didakta, saj je pri člankih s področja pouka književnosti njegova citiranost skorajda nespregledljiva. Kdor pa ga je slišal kdaj predavati na kakem seminarju, simpoziju, pa ga, tako pravijo, ne pozabi nikoli: njegova predavanja in nagovori so vsebinsko polni, prodorni, problemsko pronicljivi, žlahtni, iskrivi, jasni, zavzeti, z osebno prepričljivo angažiranostjo, tonsko so odlični, živahni, dinamični, temperamentni, povedani z žarom in s pridihom doživljajsko učinkovite, rahle teatralnosti.

Kdo je ta uglajeni gospod, ugledni univerzitetni profesor književnosti,

Z iskanjem in uveljavljanjem novih strategij najde pot k novemu, polnemu doživetju književnosti in življenja.

Kdor pa ga je slišal kdaj predavati na kakem seminarju, simpoziju, pa ga, tako pravijo, ne pozabi nikoli

ki pri svojem pedagoškem in tudi širšem družbeno-umetnostnem poslanstvu akademsko uveljavljenim metodološkim oblikam pridružuje tudi sodobne, nove, neakademske, celo alternativne pedagoško-komunikacijske strategije, kdo je ugledni in pronicljivi univerzitetni profesor za književnost, ki tako verjame v njeno moč in poslanstvo in v doživljajsko in motivacijsko povezovalno združljivost klasičnega in alternativnega/eksperimentalnega, da za spodbujanje branja med učenci in dijaki, za vzpostavitev dialoga klasične literature z mladimi v svoje pedagoške metode vpeljuje tudi sodobne, "posebne" strategije, ki so mladim blizu? Januarja letos je prof. dr. Saksida prejel slovensko nacionalno priznanje za promocijo znanosti in znanstvenih dosežkov, priznanje Prometej znanosti za odličnost v ko-

municiranju v letu 2017: glede na njegove znane raziskovalno-pedagoške dimenzije na področju književnosti, ki zrcalijo seveda tudi njegove osebnostne karakteristike, se zdi, da priznanje, s svojim poimenovanjem prometejevstva, prof. dr. Saksidi še posebej pritiče.

V raziskovalno-pedagoškem okolju področja književnosti in tudi medijsko je, ob številnih angažiranostih, intervjujih, predstavitev, literarni zgodovinar prof. dr. Saksida znan kot pomembna referenca in avtoriteta na področju didaktike književnosti in področju slovenske mladinske književnosti, kot pedagoški soustvarjalec poznan predvsem širokemu krogu profesorjev slovenščine na slovenskih osnovnih in srednjih šolah, med katerimi so seveda že tudi njegovi nekdanji študenti. Veseli smo, da je bil profesor pripravljen spregovoriti tudi za revijo Didakta: za naš Didaktin intervju me je rade volje, prijazno sprejel na Pedagoški fakulteti.

V intervjuju skušamo z nekaj sorazmerno splošnimi, "preprostimi"

vprašnji, ki pa se navezujejo na integralne človekove osebnostne karakteristike, in s posebnimi vprašanji, nanašajočimi se na njegovo poklicno delo, za naše bralce osvetliti, kdo je prof. dr. Igor Saksida.

Intervju tematsko zajema nekaj sklopov in nas bo skozi dve številki revije Didakta vodil proti poletju, ko nas bo – za nekaj tednov razbremenjene vsakodnevne (šolskega) dela – pod njegovim vtisom gotovo spremljala marsikatera njegova misel ali ideja ter nas vodila k razmisleku, v poletnem počitniškem času morda bolj sproščeno doživetemu, učinkovitemu in za nas same tudi samospraševalnemu, dialoškemu, ustvarjalnemu.

“

Profesor dr. Saksida, povejte nam, prosim, kaj o vašem življenju, o vaših poklicnih ciljih, smislu, o izbiri poklica.

Skušam navduševati za literaturo, za raziskovanje literature, za

klasična in sodobna besedila ... V otroškem in najstniškem času sem hotel biti marsikaj: učitelj književnosti, zdravnik, biolog, arheolog ... V gimnazijskih časih te obseda marsikaj, nato spet dvomiš v odločitve, jih spreminjaš iz dneva v dan. To je del odrasčanja ... Potem se odločiš za nekaj in pri tem je treba vztrajati.

Res je. Mladega človeka zanima veliko stvari. Kaj bi svetovali mladim, ki se ne morejo odločiti, kaj naj izberejo za poklicno pot oziroma kako naj jo izberejo: ali "vse po malem probati" ali pač nekaj izbrati?

Oboje. Najprej je treba nekaj časa raziskovati, kaj te zanima, kako te različni jeziki tega sveta nagovarjajo kot osebnost, te vznemirjajo: ali te privlači glasba ali znanost ali matematika ali literatura ali Potem pa se je treba zavedati (oziroma je to treba

mlademu človeku povedati), da ima "moje" odločanje tudi neke končne posledice: odločitev. Ko jo sprejmeš, je dobro vztrajati na tej izbrani poti, tudi zaradi tega, ker sicer sam pred sabo ne izpadeš verodostojen in imaš občutek, da si "luzer". Ko se odločiš, je treba vztrajati na poti. Tudi pri stvari, ki te prvi hip morda ne zanima v celoti, lahko z vloženim delom, z raziskovanjem in odkrivanjem področja vse postane zelo zanimivo.

ri, ki te prvi hip morda ne zanima v celoti, lahko z vloženim delom, z raziskovanjem in odkrivanjem področja vse postane zelo zanimivo.

V zvezi s tem naj poudarim pomen šole in njeno vlogo: Ne verjamem, da v sodobnem svetu lahko vemo, kaj bomo počeli čez pet ali deset let, zato mi gre na živce besedna zveza življenjska šola, ki naj bi v zavesti nekaterih pomenila, da se morajo mladi v šoli učiti stvari, ki jih bodo potrebovali v stvarnem življenju. To ima namreč jasno logično napako: kako naj vemo, kaj, katera

Ko se odločiš, je treba vztrajati na poti. Tudi pri stvari, ki te prvi hip morda ne zanima v celoti, lahko z vloženim delom, z raziskovanjem in odkrivanjem področja vse postane zelo zanimivo.

znanja bodo učenci oziroma dijak potrebovali čez deset let? Šola je lahko življenjska samo, če mlade uči delavnosti, spoštovanja avtoritete, iznajdljivosti, zavzetosti in kritičnega razmišljanja ter ustvarjalnosti. To je življenjska šola, šola za življenje.

Vaše življenje – vaši spomini na vrtec, osnovno šolo, srednjo šolo, fakulteto?

Spomini na vrtec? Nisem veliko hodil v vrtec. Spomnim se, da smo v vrtcu veliko prepevali, se igrali, bili v peskovniku; spomnim se močnih poletnih barv in okusa sadnega soka – oranžade z vodo.

Spomini na osnovno šolo? Profesor je v 5. razredu prikazal kemijski poskus. Apnenec, pokapljan s kislino. Uau, kaj se zgodi! Bil je res avtoriteta, učitelj širokega spektra: poleg svojega osnovnega področja je na šoli vodil še glasbene ansamble. Spomnim se tudi odlične učiteljice biologije, ki je imela biološki krožek: pridno smo vstajali sredi noči, da smo bili ob 7h v šoli, secirali volovsko oko in kukali v mikroskop; profesorica je znala pri svojem predmetu ustvariti zanimive učne izzive za mlade. Hodil na dve osnovni šoli: na Osnovno šolo Šempeter in potem, od 5. razreda dalje, na sveže zgrajeno Osnovno šolo Solkan. Na obeh sem imel izjemno kakovostne učitelje, sploh odlične sloveniste.

Spomini na srednjo šolo? Znana novogoriška gimnazija. Dala mi je dvoje: veliko znanja, zlasti na jezikovnem in naravoslovnem področju (in, naj dodam, tudi čir na želodcu!). Goriška gimnazija je veljala za elitno in zahtevno gimnazijo, z avtoritativnimi profesorji z visokimi zahtevami. Matematika, slovenščina, angleščina ... Pomislite – v 2. letniku smo prevajali Shakespeara!

Treba se je bilo učiti iz dneva v dan, iz minute v minuto. Veliko sošolcev je

zdaj zelo uspešnih na področju znanosti, podjetništva, tudi v tujini.

Treba se je bilo učiti iz dneva v dan, iz minute v minuto.

Čemu ste se morali na poti do vašega kariernega uspeha odpovedati?

Ničemur. Vedno sem šel po svoji poti, ki sem si jo začrtal. Ne spomnim se, da bi moral delati kašne hude kompromise s samim sabo ali z drugimi. Kot je rekel Sinatra: I did it my way. Delal sem tako, kot se mi je zdelo prav; prepričan pa ne moreš biti nikoli, lahko le čutiš, kaj je prav; glavno je, da s svojimi odločitvami nikomur ne delaš hudega. Si pa včasih komu trn v peti in nevoščljivost deluje s polno paro, ampak to je pač del zgodbe, drugače ne gre.

Kaj pa time management – ali z vašega vidika ni bil nikoli problem? – Vaši triki za upravljanje časa?

To je zelo zanimiva tema za diskusijo. Če imaš veliko stvari, s katerimi se ukvarjaš, ti zna zmanjkati časa za stvari, ki jih maš rad. Jaz sem si čas razporejal precej po svoje. Nimam natančnega urnika, recimo: vstajam ob 8h, grem teč, popijem kavo, odgovorim na maile. Ne. Če smo, recimo, delali knjigo, kjer moraš biti v miselnem toku, sem od jutra do večera delal samo to. Sicer pa poskušam razporediti stvari tako, da mi ostane čas za pomembno – da še kaj skuham, športam, poklepetam s prijatelji. Vedno sem si vzel čas za svojega sina, to lahko rečem: še zdaj, ko je skoraj polnoleten, se veliko druživa, greva kam, se pogovarjava.

Ste tip človeka, ki raje izbere en projekt in se fokusira na tega, in ne tip človeka, ki bi delal "dve uri to, nato dve uri to in nato dve uri to"?

Ne, ne morem pisati treh člankov hkrati. Vedno velja: en po en projekt. Seveda vmes odgovorim na maile in opravim najnujnejše, ampak definitivno sem človek, ki dela po eno stvar.

Vaše asociacije na besede disciplina, morala, užitek, sreča, telefoni, digitalni mediji, problem?

Disciplina: nujnost; in samodisciplina. Treba jo je gojiti od prvih korakov do univerze. Brez discipline, z divjo svobodo se nikamor ne pride. Disciplina je urejenost in urejanje sveta. Ne pomeni ubogljivosti. Brez discipline gre preveč časa in se nikamor ne pride. Odsotnost/pomanjkanje discipline je

barbarstvo, znak anarhije. Disciplina je upor zoper barbarstvo.

Brez discipline gre preveč časa in se nikamor ne pride.

Nekdo je rekel: "Dajte otroku disciplino in osvobojen bo."

Ja, se zelo strinjam. Otroci so, še zlasti danes, zmedeni sredi smetišč informacij. Disciplina namreč pomeni strukturirano okolje in posledično varnost. Ljudje so radi vodeni, da vedo, kaj pričakovati, in s tem ni nič narobe.

Morala: je osnova discipline. Morala pomeni, da si ustvariš trden vrednostni sistem in se ga držiš. Morala je tudi to, da se odzivaš na krivice in neumnosti okoli sebe: morala ni v tem, da se skriješ, pač pa v tem, da pogumno greš, tudi v bližino strel, da s tem pomagaš vzpostavljati vrednostni sistem.

Užitek: Užitek je zelo širok pojem: kaj dobrega pojesti, kaj dobrega napisati, prebrati. V metaforičnem smislu je treba vsak dan uživati, se pravi živeti, pa naj gre za večerjo, koncert gledališko predstavo.

Sreča: Privid, ki ga ni, ki ga ne zares doseči. Mislimi, da je sreča nespremenljivo stanje, kateremu se bližamo oziroma v katerem smo, je prevara. Sreča je to, da iz trenutka v trenutek kaj dobrega napraviš. Sreča kot stanje zadoščenosti, češ "zdaj sem vse dosegel ... zdaj samo še nirvana", pa ni mogoča: v evropski situaciji sreča kot stanje čistega ugodja (in udobja) v daljšem obdobju ni uresničljiva.

Bi se opisali kot srečnega človeka?

Če sva rekla, da sreča ni permanentno stanje, si ne morem dati nalepke srečnega človeka. Ni mi slabo: včasih bentim in robantim nad to in ono neumnostjo, veselim se uspehov drugih, ki so mi blizu – ali je to sreča, pa ne vem.

Telefoni: Sovražim jih! (Postavite klicaj.) Smo ujetniki telefona. Postanem nervozen, ko neprestano zvonijo. Znam se mu upreti, pametnemu telefonu: preprosto ga izklopim, dam na tiho in ga zavestno ne pogledam; tudi če me razganja od radovednosti: prav zanalašč ga en pogledam – s tem se učim uživati v trenutku, v katerem se nahajam.

Digitalni mediji: Preziram jih! V bistvu se jih bojim. Imam občutek, da nenehno nekdo razpolaga z mano. Tehnologija mene dirigira in ne jaz nje. Se prav razburim, ko naprava sporoči, da spet nekaj posodablja ali da je nekaj posodobila: ravno se človek navadi, kako neka stran izgleda, in že se spremeni. To je metanje človeka iz njegove osredotočenosti na resno delo. Orodja se moraš neprestano učiti na novo, namesto da bi jih dejansko uporabljal.

Problem: Nekaj, kar je treba čimprej razrešiti. Problem je izziv, preizkus tvoje vitalnosti, trdnosti, odločnosti. Problem ni bolečina, nesreča, frustracija, je le izziv: bolj ko so problemi zapleteni in njihova rešitev zahtevna, rajši sem jih imel – od nekdaj, tako je.

Premakniva se na vaše strokovno delovno področje: ste uveljavljeni strokovnjak za mladinsko književnost, predavatelj in redni profesor za slovensko književnost, kot pedagoški soustvarjalec, tudi (so)avtor številnih učbenikov in beril pa tudi ugleden strokovnjak za didaktiko književnosti.

Torej: didaktika književnosti – zakaj ste za svoje osrednje poklicno področje izbrali prav to?

Poklic in delo sta vedno zmes naključij, sreče, vztrajnosti. Po študiju slovenistike in primerjalne književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani sem imel možnost pri profesorici dr. Helgi Glušič postati mladi raziskovalec za mladinsko literaturo. Ta nova pot me je začela zanimati. V 90-ih letih smo pripravljali prva sodobna berila in treba je bilo povedati, kako delati z besedili v

razredih. In to me je zaneslo v didaktiko književnosti. Imel sem izvrstno mentorico, prav tako na Filozofski fakulteti, prof. dr. Božo Krakar Vogel, ki je postavila temelj modernemu pouku književnosti pri nas, po celi vertikali. Tako sem prišel na področje didaktike književnosti. Vprašanje, kaj je prvo, književnost ali njena didaktika, ni pomembno, je v šolskem okolju skoraj brez smisla – ti dve področji sta pravzaprav eno, gresta z roko v roki, skupaj.

Raziskujem torej, kako razlagati in posredovati mladim književnost, jim jo približati v

Znam se mu upreti, pametnemu telefonu: prav zanalašč ga ne pogledam – s tem se učim uživati v trenutku, v katerem se nahajam.

Problem ni bolečina, nesreča, frustracija, je le izziv.

Raziskujem torej, kako razlagati in posredovati mladim književnost, jim jo približati v moči njihovega doživetja in kritičnega razmišljanja.

moči njihovega doživetja in kritičnega razmišljanja. Vedno znova, vsako leto me kaj preseneti: raziskujem, kako mladi sprejemajo književnost preko različnih metod, tudi najšodobnejših trendov.

Zame je velik didaktični izziv na primer, kako učencem klasično poezijo približati preko rapa. Ta kombinacija – klasična poezija in moderni rap – se je izkazala za zelo uspešen projekt, izvedla sva ga skupaj z Rokom Terkajem – Trkajem. (Opomba LG: v januarju 2017 je pri Mladinski knji-

gi izšla njuna odmevna soavtorska knjiga *Kla kla klasika* (z zgoščenko); njuna izvirna literarno-glasbena predstava *Kla kla klasika*, v kateri navdušujeta slovenske osnovnošolce s klasičnimi avtorskimi in ljudskimi pesmimi v raperski predelavi in vrhunski interpretaciji, pa je že takoj postala prava uspešnica.) Sam sem se pri tem ogromno naučil.

Začel sem še predavati preko rapa. Študenti so izjemno vznemirjeni, navdušeni, se zabavajo, eni so presenečeni, eni ga ne marajo, rečejo: »Povejte še na kaj drugega, na primer kaj na metal ...« itd. Sporočilo: Če ti mladim dopoveduješ, da te njihov svet zanima, bo tudi njih zanimal tvoj. Pristop s pozicije vsevednega pripovedovalca – »jaz vem, vi ne veste, vi ste tukaj, da me poslušate« – danes ni več mogoč.

Vi in rap?

Z rapom se intenzivno ukvarjava s Trkajem. Zbral sem literarna besedila in jih dal Trkaju, Trkaj pa: »Tega ne bom jaz samo rapal, to bom napisal po svoje.« In naredil je vrsto predelav. Ideja je bila tudi, da bi med klasično poezijo (Vodnik, Prešeren, Župančič, Kette, Aškerc) dali odlomke slovenskega sodobnega rapa, ki bi se s klasiko tematsko povezovali. Na primer: Jenkova

balada o dveh zaljubljenih (grajska gospa in reven vrtnar) Knezov zet se tematsko, v smislu družbeno nesprejete/prepovedane ljubezni zaradi socialne razslojenosti, veže na sodobno Zlatkovo (op. LG: Zlatan Čordić – Zlatko) Princi Fužinci. Sem mislil, da bo to Trkaj sam izbral, pa je rekel ne – češ, če sem moral jaz klasike študirati, boš pa ti rap! Tako sem celo poletje poslušal slovenski rap, zdaj vidim, da je to zelo dobra vrsta poezije; sploh če je kakovostno v dialogu s klasiko, rap pridobiva, in obratno. Trkajeva (Prešernova) Glosa še niti eno leto ni na Youtubu (besedilno je seveda Glosa Prešernova,

Trkaj jo je le aktualiziral, ne da bi jo spreminjal) in ima več kot 30.000 ogledov! V manj kot enem letu – to pa ni kar tako! Kdo bo pripravil gimnazijce, da bi 30.000-krat prebrali Glosa? Trkaj je poezijo nadgradil s sodobno estetiko, ki se ji reče trap – nalomljeni ritmi, motivi na robu dobrega okusa, absurda, nadrealistični vidiki – in to povezal s klasiko. Naredil nekaj, kar je skoraj neverjetno: Prešeren lahko dandanes govori v jeziku trapa.

Kaj je v času vašega šolanja bistveno vplivalo na vašo osebnost?

Brez dvoma je name najbolj vplivala zanimiva povezava, ki sem je bil deležen na gimnaziji – izrazita avtoritativnost profesorjev na eni strani in na drugi strani vrsta profesorjev, med njimi slovenist prof. Marjan Štrancar, ki so poudarjali to, česar ne bi mogli brez prej omenjene avtoritete: upor, kreativnost. Prof. Marjan Štrancar me sicer ni učil, na žalost, imel sem pa možnost biti pri dramskem krožku, ki ga je vodil. Ta razpetost mladega človeka med avtoriteto in kreativnostjo profesorjev je absolutno pozitivna.

Bili so tudi drugi takšni profesorji, npr. za psihologijo, kemijo – ob sobotah sem hodil čistit laboratorij in se s pogovarjat o filmih, o katerih je profesorica kemije vedela ogromno. Skratka: v času šolanja je name je najbolj vplival lik profesorja, ki s svojo osebnostjo zna od mladega veliko pričakovati in mu tudi veliko dati.

Vaših pet najljubših mladinskih knjig?

- Brata Levjesrčna Astrid Lindgren,
- Majnice, fulaste pesmi Toneta Pavčka,
- Kremplin Dese Muck,
- katerakoli knjiga Petra Svetine, še najbolj Kako zorijo ježevci,
- Dnevnik iz bunkerja Kevina Brooksa.

Te bi vzel celo na samotni otok. Kje?

Na Karibih seveda. Ker imam rad vročino.

Vaš najljubši citat?

»Vse, kar mam, je moja muska, resnična čustva, prelita na papir.« (Rok Terkaj – Trkaj)
Sam glasbe ne pišem, poslušam pa jo, to pa ja, zadnje čase.

Imamo kakšen primer vaših čustev, prelitih na papir? – V gimnaziji sem pisal poezijo, zdaj to kdaj naredim bolj za hec, da mlade navdušim za ustvarjanje, poslušanje klasike. Sicer pa ne, premalo znam. Napišem le kakšen jezni članek v strokovnem časopisu ali pa kakšen hudoben komentar k članku v kakšnem časopisu.

Vaš najljubši rap komad?

Trkajeva pesem O ljubezni (Glosa): »Pojte, pojte o ljubezni. Naj te prime za roko, ko vse ostalo bo prešlo, pelje po neskončni cesti ...«

Naj izpostavim še U-kanov rap komad Kje ste bli prej: zgodba o njevovi mladosti, zapuščenosti, nasilju, zaničevanju v šoli, upor skozi rap in ustvarjalnost. Ta komad me vedno iskreno prizadene: »zdej vsak bi neki mel sam kje ste bli prej / ko sem rabu res pomoč vas pa ni blo nikjer / pustili ste me samga in me spremenili v zver!«

Filozofija življenja, ki vam je bližu, in filozofija, s katero se ne strinjate?

Filozofija življenja: nenehna tekmovalnost s samim sabo – vsak trenutek je treba razmišljati,

kako si lahko še boljši; to ne pomeni, da moraš neprestano razmišljati, kako imeti še več, reči hočem, da se ne sme zaspiti – tako kot pravi Trkaj: »lajf je kokr poker avto-

»Lajf je kokr poker avtomat: / Če hočš neki vn dobit je treba najprej notr dat. / Revn al bogat, vse na teb je brat, nikol ne pusti stat, / dej življenje notr da boš dubu rezultat.«

stvari, tudi ko obdeluješ vrt ali greš v hribe – je treba vztrajati in moraš potočiti tudi kakšno solzo ali kapljo potu.

Filozofija življenja: vdajanje v usodo, češ vse je brezveze, svet je šel "v maloro", saj je vseeno, odprimo si flašo viskija, pokadimo kakšen joint ali še kaj hujšega in bo minil čas – ta samoizdajalska pozicija in attitude "saj bo vse kul, samo da ta dan preživim", je zame negativna filozofija življenja, s katero pa se nikakor ne morem strinjati.

Je to filozofija ali le šibkost? – Je tudi filozofija, seveda. Poznam mnogo ljudi, tudi takšnih, ki so bili zelo uspešni. A so se svojega nenehnega boja in poti naveličali, obnemogli so ali pa se jim je zazdelo brez veze, da ji sledijo, in so si s takšno filozofijo uničil lajf. Moja filozofija je, da je treba iti, kot pravi Kosovel, »preko mostička nihilizma« na konstruktivno stran.

Smo v dobi obsedenosti s produktivnostjo, obsedenosti z "biti busy" – vaš odnos do tega stanja?

Mislím, da največkrat ne gre za produktivnost v ustvarjalnem smislu: mi smo busy z nesmiselnimi dejavnostmi. Moji pedagoški kolegi veliko jamrajo, da imajo same birokratske opravke: izpolnjevanje obrazcev, pisanje besedil, ki so sama sebi namen – za en projekt rabiš 3 fascikle papirologije, excelove obrazce – to nam

jemlje energijo. Mi smo v celotnem šolstvu preobremenjeni s počenjanjem nesmiselnih stvari! Zato bi morali sprožiti protipapirološko revolucijo.

Mi smo v celotnem šolstvu preobremenjeni s počenjanjem nesmiselnih stvari! Zato bi morali sprožiti protipapirološko revolucijo.

Če bi bili nekdo, ki ni poklicno vezan na literaturo, kaj bi rekli: da je branje eden od možnih hobijev ali nuja?

Naše dejansko stanje je: slovenski odrasli bralci beremo premalo. Še celo visoko

Slovenski odrasli bralci beremo premalo. Še celo visoko izobraženi.

izobraženi. Branje je nujno z več vidikov: zaradi bogatenja besednega zaklada, razvijanja jezika, spoznavanja novih in drugačnih miselnih zornih kotov Branje ni le razvedrilo, ni "poslati možgane na pašo"! Banje literature je najboljši trening našega razuma! Od tod, iz teh izhodišč je treba iti v projekte obračanja sedanjega trenda upadanja branja, tudi v projekte za motivacijo odraslih za branje ... Med mladimi je to dokazala PISA (op. LG: PISA je mednarodna raziskava

o bralni, matematični in naravoslovni pismenosti (15-letnih dijakov); izvaja se pod okriljem Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD). – Slovenija je dosegla izjemen uspeh na zadnji PISI (2015),

in to s sistematičnimi ukrepi za promocijo branja in razvijanje bralnih zmožnosti. V Sloveniji je treba prepričati odrasle, da je branje nujna zadeva: brez razvijanja bralne zmožnosti odrasli (in seveda tudi bodoči odrasli, sedaj učenci) tudi v ekonomskem smislu oz. na delovnem mestu ne bodo več konkurenčni. To jasno kažejo vse raziskave.

Spoštovani bralci, na tem mestu bomo naredili kratek premor. Drugo dejanje Didaktinega intervjuja s prof. dr. Saksido boste lahko prebrali v naslednji, 198. številki revije, ki bo izšla poleti.

Zahvaljujem se prof. dr. Saksidi za njegov dragoceni čas in pozornost, da nam je naklonjeno in izčrpno odgovarjal na vsa naša vprašanja, bodisi o njegovi osebnosti bodisi o njegovem delu, in nam tako omogočil videti zaris tega njegovega intervjujskega avtoportreta, ki nam daje iztočnice tudi za naš samorazmislek o nas in našem odnosu do številnih stvari našega življenja in dela.

“

Intervjuvala:
Lenka Gložančev

